

OBSAH

ÚVOD	11
SEZNAM ZKRATEK	12
I. MZDY V PRÁVNÍM SYSTÉMU ČR	13
1. Mzda v mezinárodních úmluvách a směrnících EU	13
1.1 Úmluva o ochraně mzdy	14
1.2 Úmluva o mzdě za práci přesčas	16
1.3 Úmluvy a směrnice EU o stejném odměňování	16
1.4 Úmluvy o minimálních mzdách	17
1.5 Úmluva o noční práci	17
1.6 Mzda v Evropské sociální chartě	17
II. ZÁKLADNÍ VŠEOBECNÁ USTANOVENÍ ZÁKONÍKU PRÁCE VE VZTAHU KE MZDÁM	19
1. Základní zásady pracovněprávních vztahů ve mzdách	19
2. Odchylná úprava mezd od zákoníku práce	22
3. Ostatní všeobecná ustanovení zákoníku práce týkající se mezd	24
III. MZDA PODLE ZÁKONÍKU PRÁCE	26
1. Mzda a další odměny za práci	26
1.1 Pojetí	26
1.2 Mzdová hlediska	29
2. Zásada stejné mzdy za stejnou práci nebo za práci stejné hodnoty	30
3. Minimální mzda	34
3.1 Ochrana nejnižší úrovně výdělků	34
3.2 Vývoj minimální mzdy v zemích EU a USA	36
3.3 Porovnání průměrné měsíční mzdy a minimální mzdy v zemích EU	37
3.4 Výše minimální mzdy a průměrné mzdy od roku 1993	38
3.5 Redukce hrubé mzdy pro účely doplatku do minimální mzdy	40
3.6 Stanovování sazeb minimální mzdy	40
3.7 Aktuální základní sazba minimální mzdy	41
3.8 Další sazby minimální mzdy pro zaměstnance znevýhodněné vlivy omezující jejich pracovní uplatnění	41

3.9	Sazby minimální mzdy podle stanovené týdenní pracovní doby nebo jiné délky pracovní doby	43
3.10	Doplácení do minimální mzdy	45
3.11	Doplácení do měsíční nebo hodinové minimální mzdy	46
4.	Minimální výše odměny z dohody	47
4.1	Vztah k minimální mzdě	47
5.	Zaručená mzda	48
5.1	Právní úprava	48
5.2	Nejnižší úrovně zaručené mzdy	49
5.3	Rozdělení prací do skupin podle složitosti, odpovědnosti a namáhavosti ...	52
5.4	Doplácení do nejnižších úrovní zaručené mzdy	55
IV. SPECIÁLNÍ PODMÍNKY PRO POSKYTOVÁNÍ MZDY		56
1.	Úprava mzdy	56
1.1	Sjednání, stanovení nebo určení mzdy	56
1.2	Mzda v kolektivní smlouvě	57
1.3	Mzda v pracovní nebo v jiné smlouvě	60
1.4	Vnitřní předpis (mzdový)	61
1.5	Mzdový výměr	64
2.	Vztahy mezi smlouvami, vnitřními předpisy a mzdovými výměry	65
3.	Mzda zaměstnance – statutárního orgánu	66
4.	Sjednávání, stanovování nebo určování mzdy před začátkem práce	67
5.	Mzda nebo náhradní volno za práci přesčas	67
5.1	Právní úprava práce přesčas	67
5.2	Příplatek k dosažené mzdě za práci přesčas	68
5.3	Náhradní volno za práci přesčas	70
5.4	Přihlídnutí k práci přesčas u vedoucích zaměstnanců	70
5.5	Práce přesčas při zvláštní povaze práce	71
6.	Mzdy za práci ve svátek	72
6.1	Mzda, náhradní volno, příplatek nebo náhrada mzdy za svátek	72
6.2	Práce ve svátek při zvláštní povaze práce	74
6.3	Mzda za noční práci	74
7.	Ztížené pracovní prostředí	76
7.1	Mzda a příplatek za práci ve ztíženém pracovním prostředí	76
7.2	Prach	78
7.3	Chemické látky	83
7.4	Směsi chemických látek s předpokládaným aditivním účinkem	83
7.5	Pracovní procesy s rizikem chemické karcinogenity	84
7.6	Ustálený a proměnný hluk nebo impulsní hluk	84
7.7	Vibrace přenášené na ruce nebo celkové horizontální nebo vertikální vibrace	85
7.8	Mikroklimatické podmínky	86
7.9	Biologické činitele	96
7.10	Zvýšený tlak vzduchu	97

7.11 Radiační činnosti	97
7.12 Pracoviště pro infekční onemocnění	98
8. Mzda za práci v sobotu a v neděli	98
9. Naturální mzda	99
10. Mzda při uplatnění konta pracovní doby	101
10.1 Princip konta pracovní doby	101
10.2 Odměňování při kontech pracovní doby	103
10.3 Stálá mzda	105
10.4 Právo na dosaženou mzdu	108
11. Odměna z dohody	109
12. Mzda nebo plat při výkonu jiné práce	109
13. Odměna za pracovní pohotovost	111
14. Splatnost mzdy	112
15. Výplata mzdy	114
16. Srážky	117
16.1 Srážky z příjmu z pracovněprávního vztahu	117
16.2 Výkon rozhodnutí srážkami ze mzdy	121
16.3 Nezabavitelná částka	129
16.4 Srážky ze mzdy při exekuci	131
16.5 Potvrzení o srážkách	132

V. MZDA V PROVÁDĚCÍM PŘEDPISU K ZÁKONÍKU PRÁCE

1. Nařízení vlády o minimální mzdě, o nejnižších úrovních zaručené mzdy, o vymezení ztíženého pracovního prostředí a o výši příplatku ke mzdě za práci ve ztíženém pracovním prostředí	134
2. Katalog prací	139
2.1 Obecné charakteristiky skupin	139
2.2 Příklady prací ve skupinách podle oborů	142
2.2.1 Administrativní, ekonomické, provozní a správní činnosti	142
2.2.2 Cestovní ruch	145
2.2.3 Doprava	146
2.2.4 Guma, plastika	147
2.2.5 Chemie, laboratorní práce	147
2.2.6 Keramická výroba	148
2.2.7 Komunální služby a drobná výroba	148
2.2.8 Kožedělná výroba	149
2.2.9 Lesní výroba	150
2.2.10 Obchodní provoz a pohostinství	150
2.2.11 Oděvní výroba	152
2.2.12 Polygrafie	152
2.2.13 Provozně technické práce	153
2.2.14 Sklářská výroba	155
2.2.15 Sociální péče	156

2.2.16	Stavebnictví	157
2.2.17	Strojírenství a elektrotechnika	159
2.2.18	Textilní výroba	161
2.2.19	Umělecká výroba	161
2.2.20	Umění a umělecká realizace	162
2.2.21	Výroba potravin	164
2.2.22	Výzkum a vývoj	165
2.2.23	Vzdělávání a výchova	165
2.2.24	Zemědělská výroba	167
2.2.25	Zdravotnictví	168
2.2.26	Zpracování dřeva	169
2.2.27	Ostatní a společné pracovní činnosti	169

VI. MZDA V DALŠÍCH USTANOVENÍCH ZÁKONÍKU PRÁCE A V DALŠÍCH PRÁVNÍCH PŘEDPÍSECH

1.	Průměrný výdělek	171
2.	Kontrola na úseku odměňování zaměstnanců	175
2.1	Inspekce práce	175
2.2	Přestupky na úseku odměňování zaměstnanců	177
2.3	Správní delikty právnických osob na úseku odměňování	178
2.4	Kontrola dodržování zásady stejné mzdy za stejnou práci a za práci stejné hodnoty	179
2.5	Hlediska hodnocení a jejich členění do gradačních stupňů	181
3.	Příklad využití metody stanovení hodnoty prací	201
4.	Právní úkony	202
5.	Závazky v pracovněprávních vztazích podle občanského zákoníku	208
6.	Promlčení a zánik práva	209
7.	Počítání času	212
8.	Doručování	212

VII. MZDOVÝ SYSTÉM

1.	Tvorba mzdového systému	214
1.1	Definice	214
1.2	Příklad tvorby mzdového systému	215
2.	Předpoklady tvorby mzdového systému	219
3.	Podmínky tvorby mzdového systému	220
3.1	Analýza vnitřních podmínek	220
3.2	Analýza vnějších podmínek	222
3.3	Další vnější faktory	230
4.	Mzdové náklady a tvorba mzdového systému	231
5.	Mzdové relace a mzdový systém	232
6.	Hlediska odměňování	233
6.1	Výběr mzdových hledisek	233

6.2	Složitost, odpovědnost a namáhavost práce	234
6.3	Obtížnost práce – pracovních podmínek a pracovního prostředí	237
6.4	Pracovní výkonnost, kvalita prováděných prací a výsledky práce	239
7.	Vymezení mzdových hledisek	240
8.	Stupňování (hodnocení) hledisek	242
8.1	Vnitřní členění	242
8.2	Stupňování složitosti, odpovědnosti a namáhavosti	243
8.3	Stupňování hledisek obtížnosti práce	245
8.4	Stupňování hledisek dlouhodobé výkonnosti	247
8.5	Stupňování hledisek operativní výkonnosti	250
9.	Mzdové sazby	250
9.1	Stanovení a stupňování mzdových sazeb	250
9.2	Základní sazba	251
9.3	Průběh sazeb	253
10.	Mzdové formy	255
10.1	Kritéria	255
10.2	Časová mzda	255
10.3	Úkolová mzda	256
10.4	Podílová mzda, provizní mzda	258
10.5	Příplatky	259
10.6	Stupnice mzdových tarifů, mzdová pásma, mzdová rozpětí (mzda podle dlouhodobé výkonnosti)	260
10.7	Prémie, odměny	260
10.8	Vícefaktorová mzda, jednosložková mzda	260
10.9	Tvorba mzdy sčítáním mzdových složek nebo jejich úpravou podle změn	261
10.10	Časová účinnost mzdových forem	261
10.11	Kompetence v odměňování	262
VIII.	MZDOVÝ PŘEDPIS	264
1.	Podniková úprava mezd	264
2.	Struktura kolektivní podnikové mzdové úpravy – mzdového předpisu (vnitřního předpisu, kolektivní smlouvy)	267
3.	Ustanovení vnitřního předpisu	268
3.1	Označení osob	268
3.2	Předmět úpravy	268
3.3	Cíle, předpoklady a obsahové zaměření mzdového předpisu	270
3.4	Rozsah platnosti	271
3.5	Mzda (vymezení mzdových plnění poskytovaných za vykonávanou práci)	273
4.	Podmínky pro poskytování mzdových složek (ukazatele a způsob jejich sledování a vyhodnocování, mzdové sazby a jejich průběh, období za které mzdové složky přísluší, časovou platnost mzdové složky, působnost osoby, která o přiznání mzdové složky rozhodne)	275

4.1	Základní mzda	275
4.2	Příplatky – mzda podle obtížnosti práce	288
4.3	Mzda, mzdové formy a mzdové složky podle osobních schopností a vlastností, odborných a dalších předpokladů	300
4.4	Mzda, mzdové formy a mzdové složky podle výkonnosti	305
PŘÍLOHY		317
REJSTŘÍK		334